

26. 9. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ostře sledovaná novela

Účelem tohoto článku je shrnutí nejpodstatnějších změn, které přinesla druhá novela tolik diskutovaného zákona č. [101/2000](#) Sb., o ochraně osobních údajů („Zákon“). Tato novela účinná od 31. května 2001, která vyšla v letošní sbírce zákonů pod číslem 177, je založena na zkušenostech s jednoroční existencí Zákona a Úřadu pro ochranu osobních údajů („Úřad“).

Účelem tohoto článku je shrnutí nejpodstatnějších změn, které přinesla druhá novela tolik diskutovaného zákona č. [101/2000](#) Sb., o ochraně osobních údajů („Zákon“). Tato novela účinná od 31. května 2001, která vyšla v letošní sbírce zákonů pod číslem 177, je založena na zkušenostech s jednoroční existencí Zákona a Úřadu pro ochranu osobních údajů („Úřad“). Hlavní okruhy, které novela upravuje, se dají jednoduše popsat tak, že Zákon nyní výslovně vymezuje okruh subjektů, na které se nevztahuje, dále pak novela pozměňuje povinnosti při zpracovávání osobních údajů a poslední důležitou oblastí, kterou jistě uvítá každý, kdo si teprve nedávno začal uvědomovat povinnosti plynoucí ze Zákona, je prodloužení tzv. „přechodného období“, ve kterém není vyžadován plný soulad se Zákonem.

Kdo nespadá do působnosti Zákona

Novela přináší výčet subjektů, na které se Zákon nevztahuje. Těmito subjekty jsou osoby vykonávající tzv. nezávislá povolání, tedy např. advokáti, notáři, auditori, kteří pro svou činnost provádí nahodilé shromažďování osobních údajů nezbytné pro výkon jejich povolání. Důležitou skutečností je, že těmto osobám je přímo ze zvláštního zákona upravujícího jejich profesní status stanovena povinnost mlčenlivosti. Novela tak odstraňuje jistou duplicitu, které se zde objevila, když osobní údaje klientů byly vlastně chráněny dvakrát, jednou povinností mlčenlivosti stanovenou zvláštním zákonem (např. zákonem o advokacii) a podruhé Zákonem.

Souhlasy nově

Poměrně důležité změny přináší novela v oblasti souhlasu se zpracováním osobních údajů, který subjekt údajů uděluje správci. Hlavní změna spočívá v tom, že novela již nestanoví výslovný požadavek písemné formy tohoto souhlasu, ale dále pouze definuje, co musí souhlas obsahovat. Je tedy možné zasílat svůj souhlas např. e-mailem, ale musí z něj být patrné, v jakém rozsahu je souhlas poskytován, komu a k jakému účelu, na jaké období a kdo jej poskytuje. Požadavek písemné formy však nadále zůstává zachován u souhlasu se zpracováním citlivých osobních údajů. Další novinkou ve vztahu k souhlasu se zpracováním osobních údajů je skutečnost, že stávající znění Zákona dávalo možnost subjektu údajů svůj souhlas kdykoliv odvolat. Novela umožňuje, pokud se subjekt údajů se zpracovatelem výslovně dohodnou (a tady z důvodu právní jistoty obou stran doporučujeme stále ještě písemnou formu takové dohody), může být toto právo subjektu údajů vyloučeno (§ 5 odst. 5 Zákona).

Novela si všimla i zpracování osobních údajů složených ze jména, příjmení a adresy, tedy údajů, které pokud byly získány z veřejného seznamu nebo v souvislosti s činností správce nebo zpracovatele, mohly být zpracovávány bez souhlasu subjektů. Tyto osobní údaje může správce podle novely předat jinému správci jen za určitých podmínek, z nichž nejdůležitější je ta, že o tom byl subjekt údajů předem informován a písemně s tím nevyslovil svůj nesouhlas. V souvislosti s okruhem

osobních údajů, u kterých zákon nevyžaduje poskytnutí souhlasu subjektem údajů, je namístě zmínit, že, bohužel, zákonodárci výslovně nestanovili, že do tohoto okruhu údajů nespadá i e-mailová adresa, protože moderní formy direct marketingu oslovují potenciální zákazníky především elektronicky.

Novela dále vymezuje další případ výjimky, kdy se od subjektu údajů nevyžaduje jeho souhlas se zpracováním osobních údajů. Tímto případem je shromažďování osobních údajů v rámci činnosti politických stran, občanských sdružení, odborů a církví. Tyto subjekty nově ani nemají povinnost hlásit zpracovávání osobních údajů Úřadu.

Další důležitou a příznivou změnou pro všechny správce je skutečnost, že pokud zpracovávají osobní a citlivé údaje na základě souhlasu subjektů, nemusí tyto subjekty písemně poučovat o tom, kdo jejich údaje zpracovává, v jakém rozsahu, jaká jsou práva subjektu údajů ze zákona, atd. Novela tak reaguje na to, že některé údaje, o kterých by byl subjekt údajů poučen, již vlastně byly obsaženy v jeho souhlasu (např. rozsah a účel zpracování osobních údajů, identifikace správce).

Kdy dopadne ruka zákona

Z praktického pohledu nejdůležitější změnou, kterou novela přináší, je prodloužení tzv. přechodného období, ve kterém musí být zpracování osobních údajů započatých před 1. červnem 2000 uvedeno do souladu se zákonem. V praxi jsme setkali s poměrně častým omylem, tj. že tato přechodná lhůta se vztahuje na všechna zpracování osobních údajů, což je hrubá chyba, neboť jakékoliv zpracování osobních údajů započaté po 1. červnu 2000 se Zákonem již řídit musí. Původní lhůta, tedy 31. květen 2001 se prodlužuje na konec tohoto kalendářního roku. Neznamená to ale, že správci, resp. zpracovatelé, nemají do 31. prosince 2001 žádné povinnosti! Novela totiž nezměnila povinnost správců nebo zpracovatelů osobních údajů oznámit Úřadu zpracovávání osobních údajů, protože lhůta pro toto oznámení uplynula 31. května tohoto roku. Na druhé straně snad trochu uklidní fakt, že bylo stanoveno období do 31. prosince 2002, ve kterém se nebudou ukládat správcům a zpracovatelům pokuty za porušení povinností plynoucích ze zákona, s výjimkou maření kontroly prováděné Úřadem. Úřad také může sankcionovat případy, kdy fyzická osoba, která je ve vztahu ke zpracovateli či správcem v pracovním či jiném poměru, poruší povinnost mlčenlivosti uloženou jí podle zákona.

Jak tedy hodnotit novelu? Jedná se o krok vpřed, který značně usnadní život správcům a zpracovatelům osobních údajů, protože po nich nebudou vyžadovány takové formality, jako písemné poučení subjektu údajů a elektronická forma tak bude dostatečná. Stále však v Zákoně přetrvává několik nelogičností, které se týkají především otázek kolem likvidace a blokace dat. Nicméně z hlediska ochrany osobních údajů z pohledu běžného občana však novela neslevila ani o píď, a to je dobře.

Michal Kroft
advokát a společník

David Emr
advokátní koncipient

AK WEINHOLD ANDERSEN LEGAL, v.o.s.

Další články:

- [Oceňování senior center a domovů se zvláštním režimem v nemovitostních fondech](#)
- [Změna výroby na příkaz mateřské společnosti bez finanční kompenzace vzniklých ztrát? Judikát NSS, který mění pohled na převodní ceny](#)
- [Rozvod? Už k němu nemusíte. Shrnutí podmínek, za jakých nebudete u soudu vyslýcháni, dokonce ani nebude nutná Vaše osobní účast](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 26.: Smírčí řízení jako alternativní nástroj řešení sporů mezi podnikateli](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Pozemkové úpravy aneb „malé“ vyvlastnění](#)
- [Nová éra v boji proti nekalým obchodním praktikám: Co přinese nové procesní nařízení EU?](#)
- [10 otázek pro ... Davida Urbance](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)